



УДК 7.034:72.033.2-418.2

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ВПЛИВУ ГОТИЧНОЇ АРХЕТИКТУРИ НА КОСТЮМ

КОЛЕСНИК Анастасія, ЧУБОТІНА Ірина

Київський національний університет технологій та дизайну,
Київ, Україна

Iri-s83@outlook.com

У роботі досліджено мистецький напрям часів середньовіччя, готики. Проаналізовані стилістичні особливості мистецького руху. Виявлено його вплив на роботи сучасних дизайнерів костюма та індустрію моди в цілому, окрім того запропонована колекція сучасного одягу за мотивами готичного стилю.

Ключові слова: костюм, готика, дизайн одягу, індустрія моди, мистецьки рухи.

ВСТУП Сучасна мода і архітектура тісно пов'язані через спільні принципи форми, матеріалу й інновацій. Дизайнери одягу, такі як Iris van Herpen, надихаються параметричними структурами, а Balenciaga використовує тканини, що нагадують будівельні елементи. Різні архітектурні стилі знаходять відображення у моді: бруталізм формує мінімалістичні масивні силуети, деконструктивізм – асиметрію та складні лінії, а футуризм – технологічні матеріали та металеві фактури. Обидві сфери розвиваються завдяки експериментам і прагнуть створювати естетику, що поєднує функціональність із виразністю.

Через цю взаємодію дизайну одягу із архітектурою особливу увагу заслуговує вивчення та дослідження мистецьких напрямів минулих століть, що може допомогти в розробці сучасних моделей одягу та створенні чогось нового і унікального. Аналіз стилістичних та образно-пластичних особливостей витворів мистецтва часів Середньовіччя, а саме готичний стиль, може привнести нові рішення в розробку перспективної колекції одягу.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою дослідження є аналіз характерних ознак переважно архітектурних споруд напрямку готики та актуальних рішень, які можуть стати рушієм для створення сучасної колекції одягу, яка буде поєднувати певні риси означеного періоду та сучасні тенденції моди.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Готичний стиль, який домінував у європейській архітектурі та мистецтві з XII до XV століття, став наступним етапом розвитку середньовічної естетики. Він прийшов на зміну масивному романському стилю, привносячи витонченість, висоту й динамічність. Основна ідея готики полягала у прагненні до духовного піднесення та відкритості, що знайшло своє відображення як у



костюмі, так і в архітектурі. Готичний стиль змінив сприйняття краси: стриманість і простота поступилися місцем складності, легкості та символізму (рис.1).



Рис. 1. Французьке дворянство, королівська атрибутика XII-XV ст.
Міланський собор. Місто Італія. 1386 р.

Головною особливістю готичної архітектури були стрілчасті арки, що підкреслювали вертикальність і спрямованість до неба. Ця деталь додавала спорудам елегантності та динаміки. Ребристі склепіння дозволили значно зменшити масивність стін, роблячи споруди легшими й просторішими. Інженерні новації забезпечили створення складних форм, які водночас залишилися стійкими. Контрфорси та аркбутани стали інженерним проривом. Ці зовнішні елементи брали на себе напругу стіни, дозволяючи створювати високі стелі й великі вікна.

Готична архітектура прагнула заповнити будівельне світло. Великі вікна із вітражами наповнювали простір кольоровим сяйвом, створюючи відчуття небесної гармонії. Високі склепіння створювали враження простору, який немовби парив над землею. Окрім того, готична архітектура була багата на деталі: фасади прикрашали скульптури, ажурні візерунки та декоративні елементи. Орнаменти часто включали рослинні мотиви, геральдичні символи або біблійні сюжети. Вітражі у готичних соборах стали новаторським елементом. Вони поєднували яскраві кольори (червоний, синій, зелений, золотий), створюючи складні композиції, які відображали світло та колір.

Як і в архітектурі, готичний стиль у костюмі базувався на ідеї піднесеності, витонченості та декоративності. Костюм став не просто функціональним одягом, а засобом вираження соціального статусу та естетичних уподобань. Головною рисою готичного костюма було прагнення до створення вертикального, витягнутого силуету. Це проявляється у високих поясах, довгих рукавах і шлейфах.



Жіночий одяг мав підкреслено витончений вигляд. Сукні були обтислі у верхній частині, з акцентом на талії, і розширювалися донизу. Подовжені рукави та високі головні убори (хенін) створювали враження витягнутості, яке відповідало духу готики. Використовувалися багаті тканини, такі як шовк, оксамит, парча. Ці матеріали символізували багатство і вишуканість. Тканини мали блискучу поверхню або були прикрашені складними візерунками, що нагадували декоративність готичних фасадів. Декоративність костюма була багатою: вишивка золотими та срібними нитками, прикраси з дорогоцінних каменів, мереживо. Рослинні та символічні мотиви, характерні для готичної архітектури, також містили своє відображення в орнаментах одягу. У готичному костюмі, як і в архітектурі, використовувалися яскраві, насичені кольори: пурпуровий, бордовий, золотий, сапфіровий. Ці відтінки відповідали розкішній палітрі готичних вітражів.

Таким чином, романський стиль передав дух стабільності й практичності, тоді як готика була спрямована на пошук гармонії та естетичної витонченості. Ці стилі, хоч і відрізнялися за формами та ідеями, залишаються невід'ємними складовими культурної спадщини Середньовіччя. Вони відображають не тільки технічний розвиток і художнє прагнення своєї епохи, але й духовні цінності, що домінували в той час. Їхня спадщина служить джерелом натхнення для сучасних дизайнерів одягу, які шукають баланс між традиціями та інноваціями.



Рис. 2. Ескізи зимового блоку розробленої колекції жіночого одягу

На основі досліджуваного матеріалу було розроблено авторську творчу колекцію жіночого одягу (рис. 2), джерелом натхнення якої стало використання архітектурних мотивів готичного стилю з поєднанням сучасних модних трендів.



ВИСНОВКИ

Готичний стиль, що прийшов на зміну романському, став відображенням нового етапу розвитку суспільства, коли зросла роль духовності, індивідуальності та прагнення до краси. Він зосереджувався на піднесенні, відкритості та витонченості, що знайшло своє втілення у високих стрілчастих арках, ребристих склепіннях і великих вітражах. Готична архітектура була значно легшою та просторовою, ніж романська. Світло, що проникло через яскраві вітражі, наповнювало структурне відчуття небесної гармонії та духовного піднесення.

Готичний костюм відобразив ці ідеї через витягнуті силуети, які створювали відчуття піднесеності. Подовжені рукави, високі зачіски та шлейфи акцентували на вертикальності й витонченості, подібно до готичних шпилів в архітектурі. Використання розкішних тканин, таких як шовк і оксамит, а також багатих декорацій, наприклад вишивки золотими нитками чи прикрас із загальних каменів, свідчило про збільшення уваги до індивідуального стилю й естетики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ziolkowski J. M. 6. Point Taken: Gothic Modernism and the Modern Middle Ages. The Juggler of Notre Dame and the Medievalizing of Modernity (six-volume set). 2018. С. 239–300. URL: <https://doi.org/10.11647/obp.0146.06>
2. The Roots of Philibert De l'Orme: Antiquity, Medieval Art, and Early Christian Architecture. The Quest for an Appropriate Past in Literature, Art and Architecture. 2018. С. 210–230. URL: https://doi.org/10.1163/9789004378216_011
3. CHAPTER FIVE. Mazes in Medieval Art and Architecture. The Idea of the Labyrinth from Classical Antiquity through the Middle Ages. Ithaca, NY, 2019. С. 101–144. URL: <https://doi.org/10.7591/9781501738463-009>

КОЛЕСНИК А., ЧУБОТИНА І.

RESEARCH INTO THE PATTERNS OF THE INFLUENCE OF GOTHIC ARCHITECTURE ON COSTUME

The work explores the artistic direction of the Middle Ages, Gothic. The stylistic features of the artistic movement are analyzed. Its influence on the works of modern costume designers and the fashion industry as a whole is revealed, in addition, a collection of modern clothing based on the Gothic style is proposed.

Keywords: costume, Gothic, clothing design, fashion industry, artistic movements.